

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine Göre Kültürel Okuryazarlık*

Recep DÜNDAR¹ & Mehmet Mustafa KIZIK^{**2}

Gönderilme Tarihi: **30 Aralık 2022** Kabul Tarihi: **05 Haziran 2023**
DOI: 10.38015/sbyy.1227233

Öz:

Bu araştırmanın genel amacı Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin kültürel okuryazarlık kavramına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çünkü 21. yüzyılda ulaşım ve teknolojinin hızlı bir şekilde geliştiği dünyamızda artık farklı kültürde olan insanlar aynı ortamı kolaylıkla paylaşmakta ve sınıflarımızda göç ve savaşlardan dolayı çeşitli kültürlerden gelen öğrenciler bulunmaktadır. Sınıflarımızın farklı kültürleri paylaşan öğrencilerden oluşması, bu öğrencilerin derse ve okula yönelik uyumlarının kolaylaşması için Sosyal Bilgiler dersine önemli bir görev düşmektedir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersinin en önemli amaçlarından biri toplum ile uyumlu etkin vatandaş yetiştirme amacıdır. Bu yüzden hem Sosyal Bilgiler dersi hem de kültürel okuryazarlık kavramı önem arz etmektedir. Bu nedenle Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kültürel okuryazar bir birey olması ve öğretmenlik meslek yeterliliğine kültürel okuryazarlık kavramının eklenmesi 21. yüzyılda önemli bir konu haline gelmiştir. Araştırma nitel araştırma deseni kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle seçilmiş 23 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri ise dört soruluk yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin analizi ise hem betimsel hem de içerik analizi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda ise Sosyal Bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazarlık kavramını kültürel farkındalık olarak tanımlamışlardır. Ayrıca Sosyal Bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazar bir bireyin özelliklerini ise eleştirel düşünce becerisine sahip hoşgörü değerini ön plana çıkaran bir birey olarak tanımlamışlardır. Son olarak öğretmenler Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin kültürel okuryazar olmasının öğrencinin gelişimine faydalı olacağını ve öğrencinin geldiği kültür çevresini dikkate alarak ders işlenebilmesini sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre alanyazına katkısı olması için ve yapılacak bilimsel çalışmalar için birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültürel okuryazarlık, sosyal bilgiler öğretmenleri, okuryazarlık.

Abstract:

The general purpose of this research is to determine the views of Social Studies teachers on the concept of cultural literacy. Because in our world where transportation and technology are developing rapidly in the 21st century, people from different cultures easily share the same environment and there are students from various cultures in our classrooms due to migration and wars. The concept of cultural literacy is important for

Atf:

Dündar, R., & Kızıl, M. M. (2023). Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazarlık. *International Journal of New Approaches in Social Studies*, 7(1), 144-157.
<https://doi.org/10.38015/sbyy.1227233>

¹İnönü Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0002-0029-1739

²İnönü Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0003-0661-0830

*Bu çalışma, Educongress 2022 'de özet bildiri olarak sunulmuştur

**Corresponding Author: mehmetmustafa1991@hotmail.com

our classrooms to consist of students who share different cultures and to facilitate the adaptation of these students to the lesson and school. The fact that teachers are culturally literate individuals and the addition of the concept of cultural literacy to teacher professional competence has become an important issue in the 21st century. The research was conducted using the phenomenology (phenomenology) design, which is a qualitative research design. The participants of the research are 23 Social Studies teachers selected by purposeful sampling method. The data of the research was collected with a semi-structured interview form consisting of four questions. The analysis of the data was made using content analysis. As a result of the research, Social Studies teachers defined the concept of cultural literacy as local and intercultural awareness. In addition, Social Studies teachers defined the characteristics of a culturally literate individual as an individual who has critical thinking skills and emphasizes the value of tolerance. Finally, the teachers stated that the cultural literacy of the Social Studies teachers would be beneficial for the development of the student and would enable the students to teach by taking into account the cultural environment from which the student came. According to the findings obtained from the research, some suggestions were made to contribute to the literature and for scientific studies to be done.

Keywords: Cultural literacy, teachers of social studies, student.

GİRİŞ

Çok değil kırk yıl önce ulaşım ve teknolojinin bu kadar hızlı bir şekilde değişmediği bir dönemde yaşanan kültür bölgesellik gösterir ve kültürel etkileşim sınırlı bir alanda gerçekleşirdi. Ama zamanla ulaşım ve teknolojiye yaşanan gelişmelerle beraber insanlar daha fazla hareket alanı bularak farklı kültürlerde yaşayan insanlarla tanışmaya başlamış ve kültürlerini başka yerlere taşımıştır. Hatta sosyal medyada yaşanan değişimlerle beraber insanların gündelik hayatları, eğlenceleri ve yeme içme alışkanlıkları evlerimize doluşmaya başlamıştır (Güven, 2021). Ayrıca yaşanan bu değişim günümüzde küreselleşme ile daha fazla hız kazanmış; toplumu oluşturan bireyler kendi kültürlerini yansıtırken diğer dünya kültürleri ile de kolay bir şekilde tanışmaya başlamıştır. (Şan & Çavdar, 2021). Yine küreselleşme olgusu ile sınırlar geçirgen bir yapıya sahip olmuş, kültürler daha fazla birbiriyle ilişki içinde olmaya başlamıştır.

Küreselleşme Wallersteine' e göre (2003; akt. Karaca, 2007) dünyadaki insanların birbirileriyle hızlı bir şekilde haberleştiği ve kültürlerin yeknasak (tek) olmaya başladığı bir süreçtir. Ayrıca Wallersteine küreselleşmenin 500 yıllık bir süreç olduğunu da belirtmiştir. Vanham (2019) ise küreselleşmenin ilk kez ipek yolu ile başladığını ve devam ettiğini dile getirmiştir. Ayrıca küreselleşme ile birlikte insanlar bir yandan savaş, göç, yoksulluk gibi sorunlara çözümler bulmaya çalışırken diğer yandan farklı kültürlerin bir arada yaşamasıyla beraberde köktendincilik, önyargı ve ırkçılık gibi sorunlarla da baş başa kalmıştır. Tüm bunlar düşünüldüğünde küreselleşme beraberinde farklı kültürleri tanıma zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle kültür kavramı önem arz etmektedir. Kültürü tanımlamak Williams' a göre (1983) en zor kavramlardan biri olarak belirtilirken Kroeber (1985) ise kültürün 160'tan fazla tanımı olduğunu belirtmiştir. Yine Stromquist ve Monkman'a (2014) göre kültür olgusu insanların bilincinde kökleşmiş çağdaş bir terimdir. Özellikle ekonomiden, spora ve eğitime kadar birçok alanı etkilemektedir.

Türk Dil Kurumunun tanımına göre ise kültür; tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür. Bu nedenle küreselleşmenin önemini artırdığı kültür kavramı ile beraber insanların farklı kültür kodlarını anlamlandırması ve anlaması bakımından kültürel okuryazarlık kavramının son yıllarda ön plana çıktığı söylenebilir. Özellikle küreselleşme ile kültürlerin birbiri ile hızlı bir şekilde etkileşime geçmesi kültür okuryazar bireylerin yetişmesi

zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Kültürel okuryazarlığı tanımlayacaksa öncelikle okuryazarlık kavramından başlanması gerekir. Okuryazarlık kavramını incelediğimizde okuma ve yazma faaliyetinin eşliğinde kişinin yaşadığı hayatı ve bu hayat içinde nesne ve olayları algılayışı, anlaması ve sosyal hayattaki bütün ilişkilere bir anlam yüklemesi olarak tanımlanabilir (Aşıcı, 2019). Kültür ise bir grubu simgeleyen belirli davranışları ve bu davranışların ardındaki sosyal gerçekliğin altında yatan görüşleri içermektedir (Ferdman, 1990). Bu iki kavram birleştirildiğinde ise kültürel okuryazarlık kavramı ortaya çıkmaktadır. Kültürel okuryazarlık bireylerin çevresindeki ve dünyadaki kültürleri tanıması ve onlara yönelik davranış kalıpları geliştirme süreci olarak tanımlanabilir. Yine bu kavramı ortaya atan ve popüler eden Hirsch (1989) göre kültürel okuryazarlık bizim ve diğer kişilerin kültürlerini, toplumsal yapısını ve kültürel mirasını tanımak olarak ifade etmiştir.

Ayrıca kültürel okuryazarlık bireyler de empati yeteneğinin de gelişmesine ve kişinin içinde bulunduğu kültürü veya diğer kültürleri daha iyi tanımasına olanak sağlar. Yine kültürel okuryazarlık diğer kültürlerin tarihi, edebiyatı ve sanatını içeren bilgileri tanımayı da amaç edindiğinden dolayı bu bilgilerin ders olarak yer aldığı Sosyal Bilgiler dersine ve öğretmenlerine önemli bir iş düşmektedir. Bu nedenle kültürel okuryazar bireylerin yetişmesinde önemli görev düşen Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin kültürel okuryazar bir birey olması beklenir. Naqeeb (2012) 'in belirttiği gibi öğretmenler, hedef olarak belirlenen kültürün özünü tanıtırılmalı ve kültürel okuryazarlığı geliştirmeyi amaçlayan eğitim programları; edebiyatı, tarihi, mitleri, siyaseti, dili ile her açıdan hedef kültürü öğrenmeyi amaçlamalıdır.

Kültürel okuryazar olarak yetişen bireylerin özelliklerini Naqeeb (2012) şöyle açıklamıştır;

- İçinde bulunduğu kültüre adaptasyonda sıkıntı yaşamaz.
- Kültürel kavramları çabuk anlar.
- Bulduğu şehrin en eski kültürünü bilir.
- Kültürel öğeler arasındaki ilişkiyi anlar.
- Kendine özgüveni yüksek olur.

Kültürel okuryazarlığın gelişim serüvenine bakıldığı zaman 1990'ların başından itibaren bu kavramın ön plana çıktığını görülmektedir. Shliakhovchuk (2021) kültürel okuryazarlığın yetkinlik ve becerilerini şöyle sıralamıştır; yerel kültürel farkındalığı olan, eleştirel düşünceye sahip her zaman merak duygusu içinde yeni bir şeyler öğrenme isteği olan ve değişimi gerçekleştiren bir lider olmak olarak belirtmiştir. Ayrıca kültürel okuryazarlık farklı kültürel zeminlerden gelen farklı insanları ortak anlamlar üretmek için bir araya getiren bir unsurdur. İnsanlar devamlı olarak diğerleri ile diyalog içine girerek somut bir durumdan kaynaklanan ihtiyaçlar arasında yeni kurallar ve anlamlar üretirler (Quappe & Cantore, 2005). Alanyazın incelendiğinde ise (Şan & Kafadar, 2021) yapmış oldukları çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına göre kültürel okuryazarlık durumunu incelemiştir. Ayrıca kültürel okuryazarlık başlığı altında hazırlanmış bir yüksek lisans ve doktora tezine de rastlanmamıştır. Ancak yapılan çalışmaların edebiyat ve dil alanında yapıldığını görmekteyiz. Dil ve edebiyat alanında yapılan bazı çalışmalar şöyledir; (Flinders, 1996; Hirsh, 1989; Johnson, 2014; Köksal, 2010; Meryyfield, 1989; Naqeeb, 2012; Sao Lee, 2007; Tarter & Christenbury, 2010; Valfredini, 2018). Oysaki Kabapınar'a (2012) göre sosyal bilgiler programı kültür ve çevre ile ilgili kazanımlara yer verdiği için sosyal bilgiler öğretmenlerinin kültürel okuryazarlığa karşı algılarını öğrenmek ve görevde olan öğretmenlerin kültürel okuryazarlığı öğrencilere aktarımında önemli katkılar sağlayabilecektir. Bu kapsamda sosyal bilgiler öğretmenlerine

yönelik kültürel okuryazarlık algılarının ne olduğunu tespit etmek amacıyla 4 soru sorulmuştur. Bu sorular şöyledir:

- Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazarlık nedir?
- Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazar olan bir bireyin özellikleri nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmeni olarak siz kendinizi kültürel okuryazar bir birey olarak görüyor musunuz neden?
- Sizce kültürel okuryazar olmanın öğretmenliğe faydaları nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırma nitel araştırma desenine göre tasarlanmıştır. Nitel araştırma deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara ve kavramlara odaklanmaktadır. Olgular karşımıza çeşitli şekilde karşımıza çıkabilmektedir. Örnek olarak davranışlar, deneyimler, algılar ve kavramlar bu duruma örnek verilebilir. Ayrıca farkında olduğumuz ama tam olarak kavrayamadığımız kavramların araştırılması içinde bu desen araştırmalarda kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu çalışmada kültürel okuryazarlık kavramına ilişkin algı ve bilgiler alınacağı için nitel araştırma deseninde çalışmanın tasarlanmasına karar verilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir durum örneklem yöntemi seçilmiştir. Kolay ulaşılır durum örneklem yöntemi çalışmanın amacına bağlı olarak araştırmacının kolay bir şekilde örneklem toplamasına yönelik olarak sağlar (Patton, 1990). Ayrıca kolay ulaşılabilir durum örneklemede amaca hizmet etmek amacıyla belirli ölçütler vardır. Bu çalışmada da ölçüt olarak öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığında çalışması ve konu gereği sosyal bilgiler öğretmenlerinin seçilmesidir. Çalışmaya 23 Sosyal Bilgiler öğretmeni katılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin özellikleri tablo-1’de belirtilmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenler Ö-1, Ö-2 gibi adlandırmalar yapılarak temsil edilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubu

<i>Cinsiyet</i>	<i>Frekans</i>
Erkek	14
Kadın	9
<i>Öğretmenlerin Yaş Değişkenin Göre Dağılımı</i>	
20-35 Yaş Aralığı	18
35-50 Yaş Aralığı	5
<i>Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Olarak Dağılımı</i>	
1-10 yıl arası Mesleki Deneyim	19
20-30 yıl arası Mesleki Deneyim	5

Tablo-1 değerlendirildiği zaman çalışmaya 14 erkek öğretmen 9 kadın öğretmen katılmıştır. Yaş olarak değerlendirildiği zaman ise 20-35 yaş aralığında çalışmaya katılan öğretmen sayısı 18 kişidir. 5 öğretmen ise 35-50 yaş arasındadır. Buradan hareketle mesleğin başında olan ve genç olan öğretmenlerin ağırlıkta olduğu söylenebilir. Mesleki deneyim olarak ise 1-10 yıl arası görev yapan öğretmen sayısı 19; 20-30 yıl arası mesleki deneyimi olan öğretmen sayısı 4 dür.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Bu veri toplama tekniğinin seçilmesinin nedeni kültürel okuryazarlık kavramı ile ilgili algıları ve bilgileri araştırmak ve bu bilgileri yorumlayabilmektir. Yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken önce araştırmacılar tarafından kültürel okuryazarlık ile ilgili literatür taranmış ve kapsam geçerliliği göz önüne alınarak birbirinden bağımsız sorular oluşturulmuştur. Sonra araştırmacılar bir araya gelerek oluşturulan soru havuzu arasından toplamda 4 adet soru seçmiştir. Ayrıca belirlenen bu sorular sosyal bilgiler eğitiminden 2 uzmanın görüşüne sunularak yapılandırılmış görüşme formunun son hali verilmiştir. Hazırlanan görüşme formu uygulanırken önce ortaokullarda görev yapan öğretmenlerle iletişimi geçilmiş ve öğretmenlerin müsait oldukları günler belirlenmiştir. Daha sonra araştırmacı, öğretmenlerin müsait günlerinde okullara giderek öğretmenlerin boş derslerinde öğretmenlerle öğretmenler odasında yüz yüze görüşme yapmıştır. Her bir görüşme ortalama 20 dakika sürmüştür. Bu sayede öğretmenlerin kültürel okuryazarlıkla ilgili algıları ve bilgileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler hem betimsel hem de içerik analizi aracılığıyla analiz edilmiştir. Betimsel analiz kısmında çalışmaya katılan öğretmenlerin sorulara vermiş oldukları cevaplar frekanslarına göre belirtilmiştir. Her ne kadar verilerin sayısallaştırılması nicel araştırmalarda olsa da nitel araştırmalarda da kullanılabilir. Bu yolla verilerin adil bir şekilde değerlendirilmesi yapılabilir (Patton, 2002). İçerik analizi kısmında ise öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar ortak özellikler gözetilerek kodlara ayrılmış ve kodlar arasındaki benzerliklere göre temalar oluşturulmuştur. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin sorulara vermiş oldukları cevaplar doğrudan alıntılama ile çalışmada yer almıştır. Bu yolla elde edilen bulgular desteklenmiştir. Ayrıca veriler araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenleri ile yüz yüze gelinerek toplanmış ortalama görüşmeler 20-30 dakika sürmüştür. Veriler ses kayıt cihazına gerek duyulmadan görüşme formu aracılığıyla toplanarak analize tabi tutulmuştur. Son olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri Ö-9, Ö-8 gibi kodlamalar kullanılarak belirtilmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Araştırmanın veri toplama süreci ve analizinde geçerlilik ve güvenilirliğinin sağlanması için birden fazla yol takip edilmiştir. Bu yollardan bir tanesi sorulan soruların araştırmacılar ve alan uzmanlarının incelenmesi ve geniş bir literatür taraması yapılarak belirlenmiş olmasıdır. Ayrıca sorular öğretmenlere önce uygulamış buradan çıkan cevaplara göre de oluşturulan sorulara karar verilmiştir. Diğer yol ise araştırmanın veri toplama sürecinde kullanılacak yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler titizlikle iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı okunmuş ve ortak noktalara ulaşılarak verilerin analizi yapılmıştır. Son olarak her bir görüşme formunda verilen cevaplar altı çizilerek okunmuştur.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt probleminde öğretmenlere sizce kültürel okuryazarlık nedir? Sorusu sorulmuş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak üst kategorilere, alt kategorilere ve frekanslara ayrılarak tablolastırılmıştır. Ayrıca alt kategorilerin frekans değerleri de verilerek betimsel analizden de yararlanılmıştır. Yine elde edilen bulguları desteklemek için verilen cevaplar doğrudan alıntılar verilerek çalışmada yer almıştır.

Tablo 2. Sizce kültürel okuryazarlık nedir

Üst Kategoriler	Alt Kategoriler	Frekans
Kültürel Farkındalık	Dünyadaki başka kültürleri anlamak ve karşılaştırmak	7
	Kendi kültürümüzü anlamak ve tanımak	5
	Kendi kültürel değerleri hakkında bilgi sahibi olma	5
Kültürel İstek	Kültürel yayınları takip etmek	2
	Kültürel etkinlikleri değerlendirebilme	1
	Farklı konularda öğrenme ve keşfetme isteği olması	1
	Kültürlü olmak	2

Tablo-2’ye göre sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazarlık kavramını daha çok kültürel farkındalık teması altında değerlendirmiş ve kendi kültürümüzü anlamak ve tanımak (F-5), kendi kültürel değerleri hakkında bilgi sahibi olma (F-5) olarak tanımlamıştır. Daha sonra farkındalık teması altında dünyadaki başka kültürleri anlamak ve karşılaştırmak (F-7) olarak da tanımlamışlardır. Son olarak Kültürel istek teması altında kültürel yayınları takip etmek (F-2), kültürlü olmak (F-2), kültürel etkinlikleri değerlendirebilme (F-1) ve farklı konular da öğrenme ve keşfetme isteği olması (F-1) cevaplarını vermişlerdir. Buradan hareketle sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazarlık kavramını daha çok kültürel farkındalık olarak tanımlamışlardır. Aşağıdaki araştırmaya katılan bazı katılımcıların cevapları doğrudan alıntılama yoluyla verilmiştir:

“Diğer toplumların kültürleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları görebilme, anlayabilme, farklılıkları zenginlik olarak algılayabilmek ve saygı duymaktır” (Ö-18).

“İçinde yaşadığın toplumun, öğretmenlik yaptığın muhitin, veli-öğrenci profilinin kültürel yapısını az çok bilmek, anlamak, empati kurmak ve ona göre davranmak demektir” (Ö-19)

“Bana göre kültürel okuryazarlık; kültürünü iyi bilmek, onu aktarabilmek ve bunun evrensel ölçekteki karşılığının farkında olmaktır.”. (Ö-23).

“Toplumda kuşaktan kuşağa aktarılan evrensel nitelikteki kültürel ve sanatsal öğelerin baskın olduğu eserleri okumak ve güncel dünyaya bu gözle bakabilmektir.”. (Ö-2).

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt probleminde öğretmenlere sizce kültürel okuryazar bir bireyin özellikleri nelerdir? Sorusu sorulmuş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak üst kategorilere, alt kategorilere ve frekanslara ayrılarak tablolaştırılmıştır. Ayrıca alt kategorilerin frekans değerleri de verilerek betimsel analizden de yararlanılmıştır. Yine elde edilen bulguları desteklemek için verilen cevaplar doğrudan alıntılar verilerek çalışmada yer almıştır.

Tablo 3. Sizce kültürel okuryazar bir bireyin özellikleri nelerdir?

Üst Kategoriler	Alt Kategoriler	Frekans
Kişilik Özelliği	Entelektüel bir bireydir	5
	Eleştirel düşünceye sahip bir bireydir	5
	Hoşgörülü bir bireydir	4
Kültürel Farkındalık	Kendi kültürünü tanıyan ve yaşayabilen biridir	8
	Dünya kültürlerini bilen bir bireydir.	1

Tablo-3 ‘te sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazar bir bireyin özellikleri daha çok kişilik özellikleri teması altında entelektüel bir birey olma (F-5), eleştirel düşünceye sahip bir birey olma (F-5), hoşgörülü bir birey olma (F-4) olarak tanımlanmıştır. Yine sosyal bilgiler

öğretmenleri kültürel okuryazar bireyi kültürel farkındalık teması altında kendi kültürünü tanıyan ve yaşayan birisidir (F-8), dünya kültürlerini bilen bir birey olma (F-1) olarak belirtmişlerdir. Buradan hareketle sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazar bir bireyin özelliklerini belirtirken kişilik özelliklerinden hoşgörü ve eleştirel düşünme becerisini ön plana çıkarmış buna ek olarak kültürleri tanıma ve bilmeyi de belirterek kültürel okuryazarlığın tanımına uygun cevaplar vermiştir. Aşağıda bazı öğretmenlerin cevapları verilmiştir;

“İçinde yaşadığı toplumun farklı kültürel özelliklerini bilir, düğün, cenaze, bayram gibi törenlerine katılır, onların dilleri veya şivelerinde hiç olmazsa teşekkür etmeyi bilir, inanç/mezhep farklılıklarına dikkat eder ve hassasiyet gösterir. Her türlü farklılıklara karşı önyargısız bir şekilde yaklaşır” (Ö-19).

“Eleştireldir meraklıdır yeni kültürler tanımaktan mutlu olur. Kendine farklı gelse bile yadırgamaz paylaşmaktan mutlu olur” (Ö-12).

“Yaşadığı coğrafyanın kültürünü ve dünya kültürlerini bilir. Onun katkılarının farkındadır. Ayrıca çok yönlü bir gelişimi kendi bünyesinde barındırmaktadır.” (Ö-23).

“Böyle birisi, kültürel unsurların değerini daha iyi anlar ve onların korunup, muhafaza edilmesinde yapılması gereken sorumlulukları alır.” (Ö-8).

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt probleminde öğretmenlere siz kendinizi kültürel okuryazar bir birey olarak görüyor musunuz neden? Sorusu sorulmuş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak üst kategorilere, alt kategorilere ve frekanslara ayrılarak tablolandırılmıştır. Ayrıca alt kategorilerin frekans değerleri de verilerek betimsel analizden de yararlanılmıştır. Yine elde edilen bulguları desteklemek için verilen cevaplar doğrudan alıntılar verilerek çalışmada yer almıştır.

Tablo 4. Siz kendinizi kültürel okuryazar olarak görüyor musunuz neden?

Üst Kategoriler	Bu soruya olumlu cevap verenler	Frekans
Kültürel Farkındalık	Evet, çünkü kültürümü tanıyorum ve ona göre uyumlu yaşıyorum	8
	Evet, çünkü bulunulan yerin kültürüne duyarlı biriyim	2
Kültürel Hassasiyet	Evet, çünkü kültürel farklılıklara duyarlı birisiyim	3
	Evet, çünkü dünya kültürlerini tanımaya istekliyim	3
Kültürel İstek	Evet, çünkü çok kitap okuyorum	3
	Evet, çünkü eğitilmiş birisiyim	1
	Bu soruya olumsuz cevap verenler	
Okuryazarlık	Hayır, çünkü kültürün tüm alanlarına yönelik okuryazar birisi değilim	3

Tablo-4’te sosyal bilgiler öğretmenlerinde bu soruya olumlu cevap verenler kendini kültürel okuryazar olarak görmelerinin gerekçelerini daha çok kültürel farkındalık teması altında kendi kültürümü tanıyorum ve ona göre uyumlu yaşıyorum (F-8), bulunulan yerin kültürüne duyarlı birisiyim(F-1) cevaplarını vererek belirtmişlerdir. Yine öğretmenler kültürel hassasiyet teması altında kültürel farklılıklara duyarlı birisiyim (F-3) cevabını da vermişlerdir. Ayrıca öğretmenler kültürel istek teması altında dünya kültürlerini tanımaya istekliyim (F-3), çok kitap okuyorum (F-3), ve son olarak eğitilmiş birisiyim (F-1), cevaplarını vermişlerdir. Bu soruya olumsuz cevap veren öğretmenler ise okuryazarlık teması altında kültürün tüm alanlarına yönelik okuryazar birisi değilim (F-3) cevabını vererek belirtmişlerdir. Bu tablodan hareketle sosyal bilgiler öğretmenleri daha çok kültürel farkındalık teması altında içinde buldukları

kültürün özellikleri tanıma ve bu kültürü yaşama olarak kültürel okuryazar olarak görme sebebi olarak belirtmişlerdir. Oysaki kültürel okuryazarlık dünya kültürüne ve kültürel farklılıklara duyarlılığı da içerdiğinden bu cevapları veren öğretmenlerin sayısı araştırmaya katılan toplam öğretmen sayısının yarısından azdır.

Kendini kültürel okuryazar olarak görmeyen öğretmenler ise bunun sebebini kültürün tüm öğelerine yönelik bilgi sahibi olmadıklarını belirtmiş ve bu alanlara yönelik okuma yapmadıklarını da belirterek kültürel okuryazarlık tanımında da olan kültürün bütün öğelerine yönelik çıkarım da bulunur özelliğine uyumlu bir cevap vermişlerdir. Aşağıda bu soruya bazı öğretmenlerin cevapları verilmiştir;

“Ben değişik kültürlerin insan hayatına zenginlik kattığını ve farklılıkların yaşantılarla beraber olması gerektiğine inanan biriyim. Bazen farklı kültürlerdeki gelenekler fikir yapıma uymasa da anlayış gösterebilirim. Kültürel okuryazar mıyım kısmen diyebilirim” (Ö-18).

“Evet. Her gittiğim okulda çevre incelemesi yaparım. Öğrenci alım çevresini inceler, öğrencileri geldiği kültürel ortamı analiz ederim. Örneğin bir ilimizde öğretmenlik yaparken oranın yerel bir bayramını öğrenmiş, dersimde o gün geldiğinde çocukların bayramını kutlanmış, o günkü kazanımla ilişkilendirmiştim. Çocukların çok hoşuna gitmişti. Derse ilgileri artmıştı.” (Ö-19).

“Evet, çünkü farklı kültürleri tanımaya yönelik araştırma yaparım ve bu konu da meraklı birisiyim” (Ö-12).

“Hayır, çünkü bu konu hakkında kültürün tüm alanlarına yönelik bir okuryazarın sahip olduğu bilgiye sahip değilim” (Ö-4).

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt probleminde öğretmenlere sizce kültürel okuryazar olmanın öğretmenliğe faydaları nelerdir? Sorusu sorulmuş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak üst kategorilere, alt kategorilere ve frekanslara ayrılarak tablolandırılmıştır. Ayrıca alt kategorilerin frekans değerleri de verilerek betimsel analizden de yararlanılmıştır. Yine elde edilen bulguları desteklemek için verilen cevaplar doğrudan alıntılar verilerek çalışmada yer almıştır.

Tablo 5. Sizce kültürel okuryazar olmanın öğretmenliğe faydaları nelerdir?

Üst Kategoriler	Alt Kategoriler	Frekans
Eğitimsel Gelişim	Öğrencilerin çok farklı yönlerde gelişmesini kolaylaştırır	7
	Derslerin verimli geçmesini sağlar	1
Kültürel Mirasa Duyarlılık	Öğrencilere Kültürel aktarımı kolaylaştırır	5
Kişisel Gelişim	Öğretmenin Kendini geliştirmesini sağlar	2
Rol model Olma	Öğretmenin öğrenciye olumlu bir şekilde rol model olmasını sağlar	4
Olumlu Tutum Geliştirme	Öğrenci ve veliye karşı tutumun olumlu olmasını sağlar	4

Tablo 5’te sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazar olmanın öğretmenliğe katkısının neler olduğu ile ilgili cevaplarında en çok eğitimsel gelişim teması altında öğrencilerin çok farklı yönlerde gelişmesini kolaylaştırır (F-7), derslerin verimli geçmesi (F-1) cevaplarını vermişlerdir. Yine öğretmenler kültürel mirasa duyarlılık teması altında öğrencilere kültürel aktarımı kolaylaştırır (F-5) cevabını da vermişlerdir. Diğer cevaplar ise kişisel gelişim teması altında öğretmenin kendini geliştirmesini kolaylaştırır (F-2) ve rol model olma ve olumlu tutum

geliştirme teması altında öğretmenin öğrenciye olumlu şekilde rol model olmasını sağlar(F-4), öğrenci ve veliye karşı tutumun olumlu olmasını sağlar (F-4) cevaplarını vermişlerdir. Buradan hareketle kültürel okuryazar olan bir öğretmenin derslerin verimli geçmesinden çocukların karakter ve kişilik geliştirmesine kadar ve ayrıca okul ve veli çevresine yönelik olumlu işlerinde oluşmasına katkı sağlayabileceği söylenebilir. Aşağıda bu soruya bazı öğretmenlerin cevapları verilmiştir;

“Hangi bölge de çalışırsanız çalışın, bölgeye, Öğrenciye, veliye uyum sağlamanız hızlı olur. Çevreyi ve bireyi anlamıyorsanız insan davranışlarını anlamazsınız bu yüzden kültürel okur yazarlık her öğretmen için önemlidir” (Ö-5).

“Bir toplumu toplum yapan temel şey kültürüdür. Kültür ise bir toplumun ortaya koymuş olduğu maddi ve manevi unsurların tamamıdır. Gelecek nesilleri yetiştiren öğretmenlerimizin kültürel okuryazarlığa sahip olması öğrencilerimizi de aynı hassasiyetle yetiştirmeleri için gerekli bir beceridir” (Ö-8).

“Kültürel ortam duygu ve davranışlarınıza etki eder. Bazen Suriyeli çocuklara hatta Suriyeli komşularımıza bile şükraaan! iş keyfeek? gibi sözlerle iletişim kurduğumuzda nasıl da etkileşim artırıyor, onun içinde yaşadığımız toplumun, öğretmenlik yaptığımız muhitin kültürel özelliklerinin farkında olmak ve ona göre davranış biçimi geliştirmek okula, veliye ve çevreye yönelik uyumu kolaylaştıracaktır” (Ö-19).

“Kültürel okuryazar iseniz öğretmen olarak bir kere kültür şoku yaşamazsınız. Farklı bölgelerde görev yapan bir meslek grubu olarak çocukların hayat tarzını anlayıp önyargısız yaklaşım sergileyebilirsiniz. Yasadığınız çevreye uyum sağlamada kolaylık olup, değişik şeyler öğrendiğimiz için doyum hissi yaşarsınız. (Ö-20).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazarlık algısı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle dört soruluk yapılandırılmış görüşme yoluyla veriler toplanmıştır. Dört soruluk yapılandırılmış görüşme formunun ilk sorusundan elde edilen verilerden hareketle sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazarlığı daha çok kültürel farkındalık teması altında kendi kültürümüzü ve dünya kültürlerimizi tanımak olarak belirtmişlerdir. Bu da sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi boyutunda kültürel okuryazarlığı algıladığı söylenebilir. Şan ve Çavdar (2021) yaptıkları araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültürel okuryazarlığı kendi ve dünya kültürlerini tanımak ve anlamak olarak belirttikleri sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca sosyal bilgiler öğretim programı düşünüldüğünde kazanım olarak 4,5,6 ve 7. Sınıf sosyal bilgiler derslerinde kültürel farkındalığına çok fazla değinilmiştir. Bu nedenle öğretmenlerin kültürel okuryazarlığı bu şekilde algılamaları sosyal bilgiler öğretim programının öğrencilere verimli bir şekilde aktarılmasını da kolaylaştıracaktır.

Shliakhovchuk (2021) kültürel okuryazarlığı farkındalık olarak tanımlamıştır. Yine kültürel okuryazarlığı kültürlü olmak, kültürel yayınları takip etmek ve farklı konularda öğrenme ve keşfetme isteği olarak tanımlayan sosyal bilgiler öğretmenleri de olmuştur. Bu cevaplardan hareketle kültürel okuryazarlığın bilgi, beceri ve değer olarak çok boyutlu katmanlar taşıdığı söylenebilir.

Çalışmada ikinci sorudan elde edilen verilerden hareketle kültürel okuryazar bireyin özellikleri olarak sosyal bilgiler öğretmenleri en çok kendi kültürünü tanıyabilen ve entelektüel bireylerin kültürel okuryazar bir birey olabileceğini belirtmiştir. Eleştirel düşünceye sahip olan bireylerinde kültürel okuryazar bir birey de olması gereken bir özellik olarak belirtmişlerdir. Buradan hareketle sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazar bir bireyin beceri ve değer boyutunda özellikleri olması gerektiğini belirtmiştir. Ama Valfredini (2018) yaptığı çalışmada kültürel okuryazarlığın bilgi boyutunda değil de bilginin beceri olarak kullanılmasına ve değer olarak yaşatılması sonucuna ulaşmıştır. Gaitan (2004) yaptığı çalışmada Latin kökenli ailelerin çocukların içinden geldiği kültür bilinerek öğretmenler tarafından sınıf ortamının bu kültüre göre düzenlenmesinin çocukların aileleri ve öğrenciler için okula uyumda ve akademik başarıda önemli bir faktör olduğunu belirtmiştir. Bunlara ek olarak sosyal bilgiler ders içeriğinin kültüre odaklı bir ders olduğu düşünüldüğünde sosyal bilgiler öğretmenlerinin de kültürel okuryazar bir birey olmaları ve öğrencileri içinde bulunduğu kültüre göre kabul etmeleri 21. yüzyılda sınırların kaybolduğu ve herkesin kolaylıkla bir yerden bir yere gidebildiği bir zamanda önem arz etmektedir. Garcia ve McDonald (2020) kültürel okuryazar birey yetiştirmenin öneminden bahsettikleri çalışmaların da bilgi ve beceri boyutundan ziyade karşılıklı iş birliği ve anlayışı sağlayabilmek için farklılıkları ahlaki ve verimli bir şekilde değerlendirme olarak kültürel okuryazarlığı ele almıştır. Diğer yandan kültürel okuryazarlık eğitimi kavramı ön plana çıkmaya başlamıştır.

Bu kapsamda Avrupa da DIALLS projesi hayata geçirilerek kültürel diyalog ve muhakeme yeteneğini geliştirecek etkinlikler ilk, orta ve yüksek öğretimde ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Ülkemizde ise Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren öğrencilerin bu topraklara dair kültür kodlarını, değerlerini ve geçmişlerini etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlayacak kültürel okuryazarlık projesinin hayata geçirileceği duyurulmuştur. Kültürel okuryazarlık içinde yaşadığımız dünyayı anlamlandırmak için önemlidir. Araştırmada üçüncü sorudan elde edilen verilerden hareketle ise sosyal bilgiler öğretmenleri kendilerini kültürel okuryazar olarak görmelerini kültürel farkındalık teması altında kültürümüzün özelliklerini ve bulunulan yerin kültürel kodlarını biliyorum şeklinde cevaplar vererek dayanak göstermişlerdir. Ama hem Valfredini (2018) hem Garcia ve McDonald (2021) kültürel okuryazarlık için bilgi ve farkındalığın yetmeyeceğini kültürel diyalogun ve muhakeme yeteneğinin de olması gerektiği belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler kendilerini kültürel okuryazar olarak görmelerinin sebeplerini eğitimi olmalarına ve çok kitap okumalarına da dayandırmışlardır. Salo-Lee (2007) yaptığı çalışmada bireylerin çok kültürlü olup kitap okumasının kültürel okuryazarlık için yeterli olmayacağı bunun yerine bireylerin gerektiğinde kendilerini içinde bulunduğu kültüre göre şekillendirmeleri ve kültürün gereklerine göre davranılmasının kültürel okuryazarlık için yeterli olduğunu belirtmiştir.

Kendini kültürel okuryazar olarak görmeyen öğretmenler ise dayanak olarak kültürün tüm alanlarına yönelik okuryazar olmadıklarını belirtmişlerdir. Yani öğretmenler kültürel okuryazarlığı bilgi ve okuryazarlık boyutunda ele almış içinde bulunulan kültüre davranış olarak uyum sağlama olarak görmemişlerdir. Araştırmanın dördüncü sorusundan elde edilen verilerden hareketle sosyal bilgiler öğretmenleri kültürel okuryazarlığın öğrencilerin çeşitli yönlerde gelişmesini sağlayacağını ve derslerinde verimli bir şekilde işlenmesini de destekleyeceğini kültürel okuryazarlığın öğretmenliğe faydaları olarak belirtmiştir. Ayrıca öğretmenler kültürel okuryazarlığın öğrencilere olumlu rol model olma, veliye ve okul çevresine yönelik olumlu bir tutumun ortaya çıkmasına da yardımcı olacağını belirtmiştir. Yine öğretmenler öğrencilere kültürel aktarımında kolay bir şekilde aktarılacağını kültürel okuryazarlığın faydaları arasında olduğunu belirtmişlerdir. Salo-Lee (2007) çocuk ve gençlerin

eğitiminde temel problemin bilmeyi, yaşamayı ve birlikte bir şeyler yapmayı becerememeleri olarak belirtmiştir. Bu durum düşünüldüğünde kültürel okuryazarlığın öğrencilerde birlikte bir şeyler yapmayı geliştireceği söylenebilir. Güven (2021) yazmış olduğu kitap bölümünde kültürel okuryazarlık kavramını temel hatları ile açıklamış öğrenciler de ve gençlerde kültürel diyalogun gelişmesi için çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmiştir.

ÖNERİLER

Çalışmadan hareketle şu önerilerde bulunulabilir;

- Kültürel okuryazarlık kavramının eğitim sistemi içerisinde iyi değerlendirilmesi gerektiği ve bu kavramın nasıl algılandığı ile ilgili diğer branş öğretmenlerine ve okul müdürlerine yönelik çalışmaların yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir.
- Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ortaokullarda 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulacak kültürel okuryazarlık projesi ile birlikte kültürel okuryazarlığın öğrenci gözünde de nasıl algılandığını tespit edici çalışmalar yapmak alana katkı sağlamasının yanında uygulamaya konulacak proje içinde veri sağlayacaktır.
- Kültürel okuryazarlık kavramı ve bu kavrama yönelik farkındalığın eğitim camiası içinde daha fazla yer alması için seminerler düzenlenebilir

Etik Metin

Bu makalede, araştırma ve yayın etiği kuralları takip edilmektedir. Makale ile ilgili her türlü ihlalin sorumluluğu yazar/yazarlara aittir.

KAYNAKÇA

- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Delgado G, C. (2004). *Involving Latino families in schools: Raising student achievement through home–school partnerships*. Corwin.
- Ferdman, B. M. (1990). Literacy and cultural identity. *Harvard Educational Review*, 60(2), 181-204.
- Flinders, D. J. (1996). Teaching for cultural literacy: A curriculum study. *Journal of Curriculum and Supervision*, 11(4), 351-366.
- Güven, E., & Karatekin, K. (2021). *Sosyal bilgiler için çoklu okuryazarlıklar-2*. Pegem Akademi.
- Hirsh, E. D. (1987). *Cultural literacy: What every Americans need to know*. Houghton Mifflin Company.
- Johnson, P. C. (2014). Cultural literacy, cosmopolitanism and tourism research. *Annals of Tourism Research*, 44(1), 255-269.
- Kabapınar, Y. (2012). *Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Pegem Akademi.
- Kafadar, T., & Çavdar, Ş. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre kültürel okuryazarlık. *Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(59), 214-217.
- Karaca, G. (2007). *Küreselleşme ve büyük ortadoğu projesi*, [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Köksal H. (2010). Türkiye’de tarih öğretimi tartışmalar ve tarih öğretiminde kültür okuryazarlığı. İçinde Kenan Çayır (Ed.). *Eğitim, çatışma ve toplumsal barış. Türkiye’den ve dünyadan örnekler*. Tarih Vakfı.
- Kroeber, A. L. (1985). *Roster of civilizations and culture*. Greenwood Press.
- Merryfield, M. M. (1989). *Cultural literacy and African education*. Atlanta publications.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage Publications.

- Naqeeb, H. (2012). Promoting cultural literacy in the EFL classroom. *Global Advanced Research Journal of Educational Research and Reviews*, 1(4), 41-46.
- Ochoa, G., & McDonald S. (2021). *Cultural literacy illanand empathy in education*. Macmillan Publications.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative evaluation and research methods*. Sage publications.
- Patton, M.Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (2nd ed.). CA: Sage publications.
- Quappe, S., & Cantatore, G. (2005). *What is cultural awareness, anyway? How do i build it?* <http://www.culturocity.com/articles/whatisculturalawareness.htm>.
- Salo Lee, L. (2007). Towards cultural literacy. In Taina Kaiovola & Monica Melen Paaso (Eds). *Education for global responsibility- Finnish perspectives*. Ministry of Education.
- Salo-Lee., (2007). Towards cultural literacy. In Taina Kaviola & Monica Melen-Paaso (Eds). *Education for Global Responsibility-Finnish Persvectives* (pp. 74-81). Publications of the Ministry of Education.
- Shliakhovchuk, E. (2021). After cultural literacy: new models of intercultural competency for life and work in a vuca world, *Educational Rewiew*, 73(2), 229-250.
- Stromquist, N. P., & Monkman, K. (2014). Defining globalization and assesing its implications for knowledge and education. In *Globalization and Education: Integration and Contestation Across Cultures* (pp. 1-21). Rowman and Littlefield.
- Tarter, M. A. & Christenbury, L. (2010). The cultural literacy movement: Content wars in the social studies and english. *The Teacher Educator*, 24(4), 15-20.
- Valfredini, A. (2018). Devoloping cultural literacy: The contrastive study of TV advertisement. *The Journal and Language and Teaching Technology*, 1(1), 1-14.
- Vanham, P. (2019, January 12). *The breif history of globalization*. *Word Economic Forum*. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/how-globalization-4-0-fits-into-the-history-of-globalization/>
- Williams, R. (1983) *Culture and society*, Columbia University Press.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. ed.). Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Cultural Literacy According to Social Studies Teachers

Introduction

If we are to define cultural literacy, we must first start with the concept of literacy. When examine the concept of literacy, it can be defined as the person's perception and understanding of the life he lives and the objects and events in this life, accompanied by the activity of reading and writing, and attributing a meaning to all relations in social life (AŞICI, 2019). Culture, on the other hand, includes certain behaviors that symbolize a group and the views underlying the social reality behind these behaviors (Ferdman, 1990). When these two concepts are combined, cultural literacy can be defined as the process of individuals recognizing the cultures around and, in the world, and developing behavioral patterns towards them.

According to Hirsch (1989), who introduced and popularized this concept, cultural literacy is defined as knowing our and other people's cultures, social structure and cultural heritage. In addition, cultural literacy enables individuals to develop their empathy skills and to get to know the culture they live in or other cultures better. Again, since cultural literacy aims to recognize information including the history, literature and art of other cultures, an important task falls to the Social Studies course and teachers, where this information is included as a lesson. For this reason, Social Studies teachers, who have an important role in raising culturally literate individuals, are expected to be culturally literate individuals. As Naqeeb (2012) states, teachers should be introduced to the essence of the target culture and educational programs aiming to develop cultural literacy; should aim to learn the target culture in every aspect with its literature, history, myths, politics, language.

Method

The research was designed according to the phenomenology (phenomenology) pattern, which is a qualitative research method. The phenomenology pattern focuses on phenomena and concepts that we are aware of but do not have an in-depth and detailed understanding of. Cases can appear in various ways. Examples include behaviors, experiences, perceptions and concepts. In addition, this design can be used in research to investigate concepts that we are aware of but cannot fully comprehend (Yıldırım & Şimşek, 2018). In this study, it was decided to design the study in phenomenology (phenomenology) pattern, since perceptions and opinions about the concept of cultural literacy will be taken.

Result And Discussion

In the study, it was tried to determine the perception of cultural literacy according to social studies teachers. For this reason, data were collected through a four-question interview. Based on the data obtained from the first question of the four-question interview form, social studies teachers stated cultural literacy as getting to know our own culture and world cultures under the theme of local and intercultural awareness.

It can be said that social studies teachers perceive cultural literacy in the dimension of knowledge and skills. Şan and Çavdar (2021), in their study, concluded that social studies

teacher candidates define cultural literacy as knowing and understanding their own and world cultures. Shliakhovchuk (2021) defined the concept of cultural literacy as local and intercultural awareness.

"International Journal of New Approaches in Social Studies - IJONASS" is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).